

Sygn. akt: I C 1103/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	Paulina Wąs

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2016 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. S.**

przeciwko H. Z.

przy uczestnictwie Prokuratora P. A. P.

o zapłatę

I. umarza postępowanie ponad kwotę 19 000,00 zł (dziewiętnaście tysięcy złotych);

II. oddala powództwo;

III. znosi koszty procesu między stronami.

Sędzia

SR Agata Gawłowska - -Sobusiak

Sygn. akt I C 1103/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 13 października 2016 r.

Powód T. S. – reprezentowany przez fachowego pełnomocnika adw. E. K. – domagał się zasądzenia od pozwanej H. Z. kwoty **30 000, 00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty**. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając pozew powód podniósł, że we wrześniu 2013 r za pośrednictwem syna R. S. przekazał pozwanej kwotę 30 000, 00 zł, którą według wcześniejszych uzgodnień pozwana miała wpłacić na rachunek bankowy powoda. Pozwana nie wpłaciła wymienionej kwoty na rachunek bankowy, wobec powyższego powód upoważnił syna R. S. do odbioru tej kwoty od pozwanej. Mimo formalnego wezwania do zapłaty, wysłanego dnia 30 września 2015r, pozwana uchyla się od

zwrotu wymienionej kwoty. Pozwana nie zaprzecza, że dysponuje tą kwotą, ale według niej została ona przeznaczona na inny, konkretny cel.

Pozwana H. Z. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa, ale bez zasądzenia od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana przyznała, że dnia 29 sierpnia 2013 r R. S. przekazał jej kwotę 19 000, 00 zł, otrzymaną od powoda, i na tą okoliczność została sporządzona stosowana notatka. Według ustaleń wymieniona kwota ma pozostać w dyspozycji pozwanej do śmierci powoda, a wtedy pokryć koszty pogrzebu powoda i tablicowego zdjęcia nagrobego.

Pozwana podniosła, że powód nigdy nie żądał od niej zwrotu wymienionej kwoty. Nawet jeżeli powód żądałby zwrotu tej kwoty, to z uwagi na stan zdrowia (demencję starczą) jego oświadczenie byłoby nieważne. Powód nie jest w stanie złożyć w sposób świadomy i swobodny oświadczenia woli. Z tych samych powodów, powód nie był w stanie w sposób świadomy i swobodny udzielić pełnomocnictwa R. S. jak i adw. E. K.. Zapewne powód nic nie wie o przedmiotowej sprawie, która została wniesiona z inicjatywy R. S., albowiem ten chce przejąć pieniądze powoda.

W piśmie z dnia 26 lutego 2016 r pełnomocnik powoda **cofnął pozew ponad kwotę 19 000, 00 zł**, domagając się zasądzenia jedynie kwoty 19 000, 00 zł.

W piśmie z dnia 8 marca 2016 r pełnomocnik pozwanej wyraził zgodę na cofnięcie pozwu w powyższym zakresie.

Tut. Sąd na zasadzie art. 58 kpc zawiadomił o przedmiotowej sprawie P. B.

Pismem z dnia 22 września 2016 r Prokurator P. A. P. zgłosił swój udział w przedmiotowej sprawie.

Bezsporny w przedmiotowej sprawie jest, że powód T. S. jest wdowcem, ojcem pozwanej H. Z. oraz R. S. i H. G. (1). Powód zamieszkiwał samotnie we własnym mieszkaniu w K., zaś pozwana w Z., R. S. w K., a H. G. (1) też w K..

W dniu 29 sierpnia 2013 powód przekazał R. S. kwotę 19 000, 00 zł oraz tablicowe zdjęcie na nagrobek, a R. S. wymienioną kwotę przekazał pozwanej, która sporządziła pokwitowanie.

Od 2014 r stan zdrowia powoda zaczął się pogarszać, w maju 2015 r powód został umieszczony w Pensjonacie (...) w K. (tzw. Placówka), gdzie przebywa do chwili obecnej.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny:

Kwota 19 000, 00 zł według ustaleń poczynionych z powodem miała być przeznaczona na pokrycie kosztów jego pogrzebu.

Dowód:

- **oświadczenie z dnia 29 sierpnia 2013 r - k. 39,**
- **zeznania świadka H. G. (1) – k. 134-135,**
- **przesłuchanie pozwanej – k. 158-159.**

W dniu 1 maja 2015 r powód został umieszczony w Pensjonacie (...) w K., a to z uwagi na pogarszający się stan jego zdrowia (pogłębiający się zespół otępienny). Decyzję o umieszczeniu powoda w wymienionej P. podjęli R. S. i H. G. (1), bez wiedzy pozwanej.

Powód otrzymuje świadczenia emerytalne w kwocie 2 333, 24 zł, które nie wystarczają na pokrycie kosztów jego pobytu w wymienionej P.. Koszt utrzymania powoda w tej P. wynosi 2 200, 00 zł, nadto powód wymaga zakupu leków i wizyt lekarski, których koszt wynosi około 300, 00 zł. Mieszkanie powoda w K. o pow. 33, 41 m2 jest wynajmowane przez

R. S. i H. G. (1), w zamian za pokrycie opłat, w tym czynszu w kwocie 298, 00 zł. R. S. zawsze był upoważniony do konta bankowego powoda.

Dowód:

- oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku i dochodach – k. 10-15,
- umowa o przyjęcie osoby niepełnosprawnej lub w podeszłym wieku do Pensjonatu (...) w K. z dnia 1 maja 2015 r – k. 16-17,
- historia rachunku bankowego powoda w Banku (...) z października 2015 r– k. 18-19,
- zeznania świadka R. S. – k. 86-87,
- zeznania świadka H. G. (1) – k. 134-135,
- przesłuchanie pozwanej – k. 158-159.

Ponieważ koszty utrzymania powoda są wysokie, R. S. podjął decyzje o tym, aby wezwać pozwaną do zwrotu kwoty 19 000, 00 zł, a także innych kwot, które według mniemania R. S. powód miał przekazać pozwanej. W tym celu R. S. zwrócił się do Kancelarii Adwokackiej adw. E. K. mającej siedzibę w K. o pomoc w tej sprawie. A. E. K. przekazała R. S. pełnomocnictwo, które R. S. zawiózł powodowi do P. w K., celem podpisania.

Następnie dnia 30 września (...). E. K. wystosowała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 30 000, 00 zł pod rygorem m.in. wszczęcia postępowania sądowego.

W odpowiedzi z dnia 12 października 2015 r pozwana odmówiła zapłaty, albowiem wymieniona kwota została u niej zdeponowana na ustalony wcześniej cel.

W toku postępowania, w piśmie z dnia 21 czerwca 2016 r, adw. E. K. wypowiedziała pełnomocnictwo powodowi.

Dowód:

- pełnomocnictwo – k. 6,
- wezwanie do zapłaty z dnia 30 września 2015 r – k. 7-8,
- pismo z dnia 21 czerwca 2016 r – k. 99,
- zeznania świadka R. S. – k. 86-87,
- zeznania świadka H. G. (1) – k. 134-135,
- przesłuchanie pozwanej – k. 158-159.

Pozwana oraz R. S. i H. G. (1) pozostają w konflikcie. Mimo powyższego pozwana odwiedza powoda w P. w K..

Dowód:

- zeznania świadka R. S. – k. 86-87,
- zeznania świadka H. G. (1) – k. 134-135,
- przesłuchanie pozwanej – k. 158-159.

W dniu 20 stycznia 2016 r w Pensjonacie (...) w K. stawił się notariusz G. A. z Kancelarii Notarialnej w K., który sporządził pełnomocnictwo, a następnie przedstawił do podpisu powodowi.

Wymienione pełnomocnictwo upoważnia H. G. (1) i R. S. do zarządu mieszkaniem powoda w K., do prowadzenia spraw powoda przed sądami powszechnymi i organami administracji, do odbioru emerytury powoda oraz dysponowania jego rachunkami bankowym .

Dowód:

- pełnomocnictwo z dnia 20 stycznia 2016 r - k. 84-85,

- zeznania świadka R. S. – k. 86-87,

- zeznania świadka H. G. (1) – k. 134-135.

Obecnie powód ma 70 lat, nie jest zorientowany w czasie, nie umie podać roku, miesiąca i dnia. Powód podaje swoje dane personalne, ale nie zna adresu pobytu. Powód wie, że ma troje dzieci i że miał żonę, czasami twierdzi, że ona żyje. Powód twierdzi, że nie był na jej pogrzebie. Powód raz twierdził, że od (...) jest na emeryturze, a czasami, że pracuje zawodowo jako kierowca – policjant, ale nie wie, dlaczego mu nie płacą. Powód twierdzi, że jest w „obiekcie zakładu kultury”, że mieszka z aktorami.

Powód stanowczo przeczy, aby przekazywał swoim dzieciom jakiegokolwiek pieniądze, aby przekazywał R. S. kwotę 19 000, 00 zł, a tym bardziej, aby żądał jej zwrotu.

Z opinii biegłego wynika, że powód jest trudny w kontakcie, jego wypowiedzi są lakoniczne, nadto jest spowolniony ruchowo. Po bezpośredni badaniu i analizie akt biegły zdiagnozował u powoda zespół otępienny o etiologii mieszanej, klinicznie przejawiający się obniżonymi funkcjami poznawczymi, tj. pamięcią świeżą i dawną, zaburzeniami koncentracji i uwagi, zaburzeniami wglądu w chorobę, bezkrytycznością, labilnością emocjonalną.

W ocenie biegłego z dużym prawdopodobieństwem we wrześniu 2015 r powód nie mógł świadomie i swobodnie udzielić pełnomocnictwa adw. E. K.. W styczniu 2016 r powód nie mógł świadomie i swobodnie udzielić pełnomocnictwa R. S. i H. G. (1). Od września 2015 r powód nie mógł świadomie i swobodnie odwołać dyspozycji co do kwoty 19 000, 00 zł i zażądać jej zwrotu.

Dowód:

- zaświadczenie z Pensjonatu (...) w K. z dnia 13 marca 2016 r wraz z zaświadczeniem lekarskim z dnia 11 marca 2015 r – k. 75-76,

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii lek. med. A. N. – k. 105-108,

- przesłuchanie powoda – k. 139-143.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione dokumenty, opinię biegłego sądowego z zakresu psychiatrii, zeznania świadków oraz przesłuchanie stron.

Dokumenty w postaci: wyciągu z rachunku bankowego powoda i zaświadczeń lekarskich – jako dokumenty urzędowe, tj sporządzone przez powołane do tego organy, w zakresie ich działania i w przepisanej formie, stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Z kolei dokumenty w postaci: oświadczenia z dnia 29 sierpnia 2013 r, umowy z dnia 1 maja 2015 r, pełnomocnictwa, wezwania do zapłaty z dnia 30 września 2015 r, pisma z dnia 21 czerwca 2016 r - jako dokumenty prywatne, stanowiły dowód tego, że osoby pod nimi podpisane złożyły oświadczenia w nich zawarte.

Moc dowodowa tych dokumentów nie była kwestionowana.

Opinia sporządzona przez biegłego z zakresu psychiatrii nie budziła zastrzeżeń Sądu, strony nie złożyły zarzutów do tej opinii. Opinia ta jest szczegółowa, rzeczowa i jasna.

Przechodząc do oceny zeznań świadków i przesłuchania stron, to świadek R. S. potwierdził, że otrzymał od powoda kwotę 19 000, 00 zł, którą przekazał pozwanej, ale jednocześnie pokreślił, że nastąpiło to „bez żadnego celu”, po prostu na przechowanie. Zdaniem świadka wymieniona kwota nie została mu przekazana przez powoda na pokrycie kosztów pogrzebu, albowiem na ten cel będzie wypłacony zasiłek pogrzebowy. Świadek potwierdził, że wraz z H. G. (1) umieścili powoda w P., ale uczynili to dla jego dobra, z uwagi na pogarszający się stan zdrowia. Na pokrycie kosztów utrzymania powoda nie wystarcza jego emerytura, do kosztów tych dokłada się świadek oraz H. G. (1). Świadek zeznał, że w kosztach tych nie partycypuje pozwana, wobec powyższego świadek wraz z powodem oraz H. G. (1) ustalili, że pozwana winna zwrócić kwotę 19 000, 00 zł. Świadek przyznał, że dokument pełnomocnictwa dla adw. E. K. zawiózł do podpisu powodowi.

Świadek H. G. (1) także potwierdził, że powód przekazał kwotę 19 000, 00 zł R. S., a ten pozwanej. Świadek dodał, że powód przekazywał pozwanej jeszcze inne kwoty. W chwili przekazywania pieniędzy powód był w depresji, czuł się śledzony. Zdaniem świadka wymieniona kwota została przekazana „na opiekę starczą i na pochówek”. Świadek potwierdził także, że wraz z R. S. umieścili powoda w P., z uwagi na jego stan zdrowia. Emerytura powoda nie wystarcza na pokrycie kosztów jego utrzymania, do grudnia 2015 r na koncie bankowym powoda były jeszcze środki, które można było przeznaczyć na ten cel. Świadek nie potwierdził, aby decyzja o zażądaniu zwrotu kwoty 19 000, 00 zł była wspólną decyzją powoda, R. S. i świadka. Do świadka powód nic nie mówił o zwrocie tej kwoty, w ogóle powód nie orientuje się w rzeczywistości. Według świadka to po prostu R. S. zwrócił się do pozwanej o zwrot tej kwoty, albowiem potrzebna jest na pokrycie kosztów utrzymania powoda.

Pozwana słuchania w przedmiotowej sprawie, nie zaprzeczyła, że R. S. przekazał jej kwotę 19 000, 00 zł, którą z kolei przekazał mu powód. Z tego co mówił powód wynikało, że wymieniona kwota ma być przeznaczona „na jego pochówek”. Powód bał się przechowywać pieniędzy w domu, sądził, że może być okradziony. Pozwana przyznała, że według ustaleń z rodzeństwem, wymienioną kwotę miała wpłacić na konto bankowego i upoważnić do niego rodzeństwo, czego ostatecznie zaniechała, obawiając się, że pieniądze wypłaci H. G. (1). Pozwana zeznała, że rodzeństwo umieściło powoda w P. bez jej wiedzy, a także bez zgody samego powoda, który nie orientuje się, gdzie przebywa. Obecnie, gdy skończyły się środki na koncie bankowym powoda, rodzeństwo chciałoby pozyskać kwotę 19 000, 00 zł. Pozwana oświadczyła, że gdyby powód zwrócił się o zwrot tej kwoty, niezwłocznie by ją oddała.

Zeznania wymienionych osób, są zgodne, co do tego, że powód przekazał R. S. kwotę 19 000, 00 zł, a R. S. przekazał ją pozwanej na przechowanie. Cel, dla którego powód przekazał wymienioną kwotę na przechowanie, nie jest istotny w sprawie. Mając na uwadze zeznania pozwanej i świadka H. G. (1), kwota ta ma być przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z pogrzebem powoda. W tym zakresie zeznania wymienionych osób pokrywają się i Sąd dał im wiarę.

Zeznania wymienionych osób są zgodne, co do tego, że powód został umieszczony w P. i wynika z nich, że koszty utrzymania powoda przewyższają jego emeryturę. W tym zakresie zeznania wymienionych osób także są zbieżne i dlatego Sąd dał im wiarę.

Największe rozbieżności w zeznaniach dotyczą tego, czy powód w ogóle zażądał zwrotu kwoty 19 000, 00 zł. Tylko świadek R. S. zeznał, że powód w jego obecności i H. G. (1) wyraził wolę odzyskania wymienionej kwoty. Świadek H. G. (1) nie potwierdziła tego faktu. Z zeznań świadka H. G. (1) wynika, że R. S. stwierdził, że koszty utrzymania powoda są wysokie i zasadnym byłoby, aby pozwana zwróciła kwotę 19 000, 00 zł. Zatem to R. S., bez udziału powoda, zdecydował o zażądaniu od pozwanej zwrotu tej kwoty. Co więcej R. S. zlecił wniesie przedmiotowej sprawy do Sądu, bo powodowi jak i H. G. (2) nic w tej kwestii nie było wiadomo. Taką wersję zdarzeń podejrzewała pozwana, stąd przyjęta przez nią linia obrony. W tym zakresie Sąd dał wiarę świadkowi H. G. (1) i pozwanej, albowiem w tej części

ich zeznania były zbieżne. Sąd odmówił natomiast wiary świadkowi R. S., że to sam powód zażądał zwrotu kwoty 19 000, 00 zł, czy też upoważnił syna od odbioru tej kwoty.

Przesłuchanie powoda nie wniosło nic do sprawy. Jak potwierdziła opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii, powód ma problemy z pamięcią, nie orientuje się w czasie. Powód w ogóle nie wie o przedmiotowej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powód T. S. – reprezentowany przez pełnomocników – domagał się zasądzenia od pozwanej H. Z. ostatecznie kwoty **19 000, 00 zł**, jako przekazanej wcześniej celem przechowania.

Jak wynika z ustaleń poczynionych w przedmiotowej sprawie, powód zawarł z R. S. umowę przechowania, o jakiej mowa w art. 835 i nast. kc..

Przechowanie jest umową polegającą na oddaniu rzeczy ruchomej przechowawcy (depozytariuszowi), który zobowiązuje się rzecz tę – nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem – utrzymać w stanie nie pogorszonym i wydać w każdym czasie na żądanie składającego (deponenta). Przedmiotem przechowania mogą być także pieniądze, wtedy mamy do czynienia z tzw. przechowaniem nieprawidłowym. Umowa ta może być zawarta w dowolnej formie, także przez czynności konkludentne.

Przechowawca winien rzecz powierzoną przechowywać osobiście, może ją oddać na przechowanie innej osobie tj. zastępcy, jeżeli jest do tego zmuszony przez okoliczności. Oddanie rzeczy zastępcy jest dopuszczalne również wtedy, gdy tak zostało ustalone w umowie przechowania albo gdy w trakcie jej trwania składający wyraził na to zgodę.

Umowa przechowania może być zawarta na czas oznaczony, lub nieoznaczony, jednakże w obu wypadkach składający może w każdym czasie i bez podawania przyczyny żądać zwrotu rzeczy, o czym stanowi art. 844 § 1 kc. Zwrot rzeczy powinien nastąpić niezwłocznie po zgłoszeniu żądania przez składającego, w przeciwnym wypadku przechowawca dopuszcza się zwłoki.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, powód zawarł umowę przechowania z R. S. mającą za przedmiot kwotę 19 000, 00 zł, a następnie R. S. oddał rzecz zastępcy tj. pozwanej. Powyższe potwierdzają pozwana jak i słuchani w charakterze świadków: R. S. i H. G. (1). Spór w przedmiotowej sprawie dotyczy tego, czy powód w ogóle zażądał zwrotu rzeczy oddanej na przechowanie, a jeżeli zażądał, to czy uczynił to świadomie i swobodnie.

Odpowiedzi na powyższe pytania nie mógł udzieli powód z uwagi na swój stan zdrowia. Ten stan zdrowia, w ocenie biegłego sądowego z zakresu psychiatrii, z dużym prawdopodobieństwem wyklucza świadome i swobodne składanie oświadczeń woli przez powoda co najmniej od września 2015 r, a z pewnością także w okresie wcześniejszym. Zatem nawet gdyby powód zażądał zwrotu kwoty 19 000, 00 zł, nie mógł tego uczynić świadomie i swobodnie. Co więcej powód nie mógł w tym czasie udzieli skutecznego pełnomocnictwa i umocować R. S. czy H. G. (1) do zażądania w jego imieniu zwrotu wymienionej kwoty.

Pojęcie „oświadczenia woli” jest terminem języka prawnego i nie pokrywa się z jego znaczeniem w języku potocznym. Określone zachowanie podmiotu prawa cywilnego, danej osoby, może być uznane za oświadczenie woli, jeżeli:

- a) wyraża wolę wywołania określonego skutku prawnego – por. art. 60 kc.
- b) jest wolne od przymusu fizycznego lub innych okoliczności wyłączających świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli – por. art. 82 kc,
- c) jest na tyle zrozumiałe, aby przynajmniej w drodze wykładni można było ustalić jego sens.

Oświadczenie woli jest bezwzględnie nieważne, gdy zostanie złożone w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, jak stanowi art. 82 kc. Cytowany przepis podaje przykładowe przyczyny stanu, który

wyłącza normalne funkcjonowanie procesu decyzyjnego i mechanizmu uzewnętrzniania woli, a wśród nich zaburzenia psychiczne.

Ponownie odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, nie ustalono, aby powód złożył oświadczenie woli – zażądał zwrotu kwoty 19 000, 00 zł. Nawet jeżeli powód złożyłby takie oświadczenie, to byłoby ono bezwzględnie nieważne, jako złożone w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Wobec powyższego, w zakresie cofniętego powództwa zgodnie z art. 355 kpc postępowanie umorzono, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalono.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 109 § 1 kpc. Pozwana wygrała proces w całości, ale wniosła o nie zasądzenie zwrotu kosztów od powoda.

SSR Agata Gawłowska-Sobusiak